

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:

Kossuth-utca 166 szám, Falcione-féle ház.
Kiadó-hivatal

Oblát Karoly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felolós szerkesztő:

Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 16 fillér.

Neptantóknak: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Egy negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

A vidék és központ.

(Dr. Zs—y) Legyünk optimisták és higgyük, hogy nemcsak a politika gépezetében helyeztek egy új, egészséges, jól emésztő gyomot, hanem a közéletnek is megújított, felfrissült.

Csupa véletlen találkozás ez a ketős reorganizáció; mert nálunk a politika és közélet ritkán haladnak egy menyén, erők nem igen lüktetnek harmonikusan; sőt gyakran megcsigán, hogy a politika és közélet szembe kerülnek és jól besározzák egymást.

De — ismétljük — ne legyünk szkeptikusak; higgyünk egy egészséges magyar társadalomban, a mely az ideális nemzet-államot van hivatva kiépíteni. Kérdés honnan buzogjon elő az ezt elérni óhajtó akaraterő? A társadalomból és csakis a társadalomból! Az állam nem tesz és nem is lehet semmit. Az apró — cseprő politikai kérdések lenyűgözik, szétmorzsolják energiáját, abból a közélet nem kap semmit; legfeljebb a salakját; ennek az illatától pedig még ma is koldul a közélet tisztasága. Az impulzust megadhatja az állam; ezt a villamos szikrát kell azután a társadalomnak hatalmas, nagy, mozgató erőkké duzzasztani.

Hangoztatják, elismerik, hogy a társadalom egészséges gyökereket csakis a vidéken verhet. A vidék az, a mely

hivatva van a mai elsalnyult, szétforgácsolt közéletet megváltani. Csakis a vidék ép szervezete; puritán erkölce és felfogása szolgálhat szilárd alapul a társadalom kiépítésénél, és mégis mit látunk? Azt, hogy eme célt nem-hogy megközelíteni igyekezzenek, hanem mesterkéiten, mindenféle uton-módon eltávolodnak attól. Manapság a vidéki városok, mindmennyi, egy-egy halvány kivonata a központnak — Budapestnek. Már pedig az ilyen fakó kópiák nem érnek semmit. Még akkor se vehetők nagy hasznát, ha érdemes lenne Budapestet majmolni. A főváros Magyarországnak nem az, a mi Páris Franciaországnak és London Angliának. Párisból, Londonból eszmék indulnak utnak; a melyek bejárják az egész világot; a szellem, a tudomány, a műveltség az izlés sehol oly hálás talajra nem talál, mint ezekben a városokban. Budapest mindezt nem mondhatja el magáról. Ez egy rakás izlésesen — izléstelenül összehányt köhalmaz, melyhez a magyarság szívének nem sok a köze. A magyar faj jellege, sajátossága sehol nem nyilatkozik benne; példát, a mely után el lehet indulni, nem képes adni. Czentrummá tették, mert szerencsés geográfiai fekvése van, de egyébbel nem igen szolgál rá, hogy a nemzet élén való haladást magának vindikálja. Daczára ennek óriási vonzóerővel bír és magába

szív mindent, a mi jót csak az ész vagy a természet produkál. De ezeket aztán elformálta a saját képmására, úgy hogy rá sem lehet többé ismerni. Ezért merülnek fel ismételt hangok úgy a sajtóban, mint a közvélemény egyébb organumaiban, hogy Budapest a vidéki városok rovására fejlődik. Az erőket mind a fővárosban koncentrálják és ebből az országnak nem jutálnak semmit. Hogy hová vezetett ez, mutatja az a körülmény, hogy Budapest feljelen elvesztette nemzeti jellegét és át van itatva a kozmopolitizmustól.

Nagyon helyes: az országnak legyen egy diszes fővárosa. De ez viselje magán a nemzeti bélyeget és ez csak akkor követhetik be, a vidéknek, megizmosodott, megerősödött, főlősleges produktum vannak. A tüzzel vassal való centralizálás oda vezetett, hogy van egy nagy fővárosunk, a mely minden csak nem magyar. És e mellett még a vidéki városok is egadták ennek az árát; mert a főváros rohamos fejlődése következtében folyton senyvedtek, össze szanyarodtak.

Ha a jelek nem csalnak: a reakció megkezdődött. Eszre vették, hogy ezek a fejük tejelőre állított állapotok jót nem szülhetnek. Már mindösszebben kezdik emlegetni a vidéket, a jó vidéket, a mely istápolásra, gyámoltásra szorul. Ki is adták már a hang-

A „ZOMBOR ÉS VIDÉKE“ TARCZAJA

Vázlatok a képzőművészethez.

A Z. és V. eredeti tarczája.

Irta: D. Gy.

I.

Az ember a teremtés koronája; a teremtés állította fel ezt a megdönthetlen igazságot. Az ember egyedüli teremtése a földnek, mely gondolkodik és alkot. Az állat csak az ösztönnek él, mert nincs szelleme. Táplálékának megszerzése, kisdedeinek nevelése, a lét- és faj-fentartás az egyedüli célja. Hogy mindazt, amit maga körül lát, egyszerűsággal fel tudja fogni is és meg tudja érteni, arra már ösztöne nem képesíti.

Az embernél is az első feladat: a lét-ért való küzdelem. De van valami nagy-szerű, valami isteni, ami az embert leginkább megkülönbözteti az állattól. És ez a szellem, a melyet nem elégít ki az anyagi táplálék. Valami mást, valami egyebet kíván az ember szelleme.

A gondolkozó szellem az, mely miakat arra bűzdit, hogy a természet egyéb teremtményeit is észreveggyük, s hogy azokon elmélkedjünk. A midőn már testi táplálékunkat megszereztük, még mindig elégedetlenek vagyunk, mert hiányzik a szellemi éték.

És mi az, a mi szellemünket kielégíti? — az a gondolkozás kapcsán létrejött alkotás!

Az állatnak egy felsőbb tényről fogalma sincs. Az emberben már évezredek előtt felébredt annak tudata, hogy mindaz, amit a természetben lát, önmagától létre nem jöhetett, hanem kell lenni egy magasabb lénynek, mely azt megalkotá. Hogy azt így elképzelte az ő ember a gondolkozó szelleméből folyik. És a míg egyszerű a gondolkozó ember megalkotta az Isten-ség fogalmát*) és ezzel lelkének örök megnyugvást szerzett, másrészt, szinte öntu-

*) Jögyött az istenség fogalmát mind a föld-fenséget kell értenünk, most már tudjuk, a kezdetleges műveltségű ember az ő barbarságában minden földi lényenél valamely istenségek gondolt.

datlanul is felébredt benne a vágy, hogy mindazt, a mit az általa elképzelt fenséges lény megalkotott, közelebből is megismerje. Így szülte az alkotás tanulmányozásának vágyát a gondolkozó szellem. És a mint az ő ember tanulmányozza az Isten alkotásait, az őt környező természetben, nagyon természetes, hogy talált köztök számtalant, mely még az ő igen alacsony nívón álló képzetét is megragadta a maga nagyszerűségében és pompájában.

Bátran állíthatjuk, hogy akkor, a mikor őünk ezen tanulmányozást megkezdte, a mikor a természetben gyönyörűséget talál, látja a szép nyönyönyeket, a hatalmas állatokat, hallja a különböző hangokat és mindez megragadja lelkét, akkor kezdődik a vele született művészet lángja lelkében lobogni.

Igy ébresztette fel a természet, a gondolkozó szellem segítségével, az isteni művészet szikráját az emberben.

Veljünk született törkvés az, hogy

zatos jelszót: „Vidéki központokat kell létesíteni! Bravó! Adja az Isten, hogy ez a jelszó átvedlődjék valaha tette! Annyi bizonyos, hogy az átalakulás elé a legnagyobb nehézségeket maga a vidék fogja gördíteni. Ez paradoxonnak látszik, de sajnos így van. A vidéki városba ugyanis már annyira belelte magát az az utánzási vágy, hogy nem egyhamar lesz képes a saját lábán járni. Folyton a fővárosra függeszti a szemét és ennek az gyával gondolkodik, annak a gyomrával emészt. Erőről leszoktatni kissé bajos lesz.

Az ipar és kereskedelem terén fog leghamarabb észre térni: mert hát itt a praktikus szempontok az irányadók. A kétszer kettő kérelhelten dogmája lefogja tiporni az előítéleteket.

De mi lesz a művészettel, irodalommal és — főképpen — az izlésessel? . . . . Művészetről, irodalomról, izlésről ugyan Budapesten is alig lehet szó, sőt éppen erről legkevésbé; mert ezek helyett nagybórára csak egy nemzetközi zagyalókat látunk. Be van bizonyítva, hogy a vidék adja a leg hatalmasabb talentumokat. Ezek bizonyára eredetiek is, csak hogy az internacionális levegő csakhamar lehámozza rólunk az eredetiséget. Minden valamire való tehetség Budapest felégravitál és ezért marad a vidék árván. Pedig hányszor bebizonyított igazság, hogy a központ levegője nem éltet, hanem gyakran öl. A zsenialitás a vidéken ép úgy alkot, mint a fővárosban. Sőt úgyabban.

Nemzeti társadalmat akarunk. — . . . vigye bele az országot: a vidék önönmagát és ne meghamisított, felhígított mázát — akkor meg lesz.

Hírek.

* **Dr. Horváth Akos áthelyezése.** A hivatalos lap egyik legutóbbi száma közli, hogy az igazságügyminiszter dr. Horváth Akost, a szombathelyi, kir. alügyészt Budapestre helyezte át. Őszinte szívvel gratulálunk ehhez az előléptetéshez. Dr. Horváth Akos szeretetremé-

tő egyéniségére, személyes kiválóságaira, társadalmi érdemeire igen sokan emlékeznek még Zomborban. Mint Bács-megyében egyik kitért tisztviselője és a kaszinói dalárdának disztagja nagy népszerűségnek örvendett. A szombathelyiek éppen úgy megszerették, mint ahogy mi zomboriak szerettük. A szombathelyi lapok a legészintőbb sajnálattal hangján emlékeznek meg eltávozásáról; ki emlíki, hogy Szombathely társadalmát pótólhatlan veszteség éri Horváth Akos áthelyezése által. Hálálval emlékeznek meg társadalmi érdemeiről és megemlítik a többek között, hogy a szombathelyi kaszinónak alelnöke volt, és hogy ő alapította a nagy jelentőségű Chrysanthemum dal-együletet. A „Vasvármegye“ így emlékezik meg róla: Dr. Horváth Akos kir. alügyész áthelyezése. Az igazságügyminiszter dr. Horváth Akos szombathelyi kir. alügyészt saját kérelmére hasonló minőségben a budapesti kir. ügyészséghez helyezte át. Ezen felsőbb intézkedés, mely a távozó derék tisztviselőre nézve határozott előmenetelt jelent, bizonyára érzékenyen érint mindenkit, kinek alkalmá volt dr. Horváth Akossal akár hivatalos uton, akár társadalmi téren érintkezni. Mint köztisztviselő remek módon értett ahhoz, miképpen lehet a hivatásból folyó rideg kötelesség-tudást az emberi érzéssel összhangzathozni s ezért jogszköreink igaz sajnálattal látják őt helyéről távozni. Érzékeny veszteséget jelent azonban az ő áthelyezése társadalmi szempontból is, mert e téren dr. Horváth Akos nehezen pótolható irt hogy maga után. Lendületet adott ő tespedő zenei életünknek, melyben sokoldalú kiváló tehetségével és sok tudásával pezsgő életet tudott teremteni. Bóros érdemeinél és rokonszenves lényénél fogva csakhamar társadalmi köreink egyik legkedveltebb és legtiszteltettebb vezéralakjává lőn, ki csupán tisztelőket és jóbarátokat hagy hátra a városban. Ily vegyes érzelmek hatása alatt látjuk őt távozni körünkből és őszinte szívből kívánjuk, hogy új működési helyén hasonló sikereket arasson s lelje fel mindazt, a amit ő maga óhajt.

* **Operák a zombori színházban.** Kedden és tegnap este rendezte a szerb nemzeti színtársulat bucsuelőadásait a zombori színházban. Kedden Jankó és Miló három felvonásos operetteje: „A boszorkány“ került színre; tegnap este pedig Veber Mária regényes operája: „A búvós vadász“. A színház magától értehetőleg, minden alkalommal zsufolásg megelt közönséggel. A magyarok közl

is igen sokan voltak jelen. Tudva, hogy még az operette művelésére alakult magyar társulatok sem voltak képesek sohamar egy operai előadás nehézségeivel megküzdeni, mindenki csodálkozással és nagy várakozással tekintett a kizárólagosan drámai előadások kultiválására alakult szerb nemzeti társulat vállalkozásának eredménye elé. Az eredmény, kijelentjük előre, meglepő volt. Lukityné, a társulat Jászai Marija első este olyan temperamentummal táncolt és olyan gyönyörű mezzoszopran hangon énekelt, mint-ha a komoly Muzsa szolgálatában soha egy perczet sem töltött volna. Szpaszityné Viorika szerepében határozottan Murszkára emlékeztetett. Markovics tenorja egy kissé gyenge ugyan, de kellemes esengésű és tisztá. A karok nagyon jók voltak. A kiállítás mintaszertű volt. A zenekar feladataira a pétérváradí es. és kir. katonai zenekar vállalkozott. Tegnap előadás után Hadzsicsnak, a társulat igazgatójának tisztelőre fényes banquette volt a Csitaonica nagytermében, amely alkalommal a népszerű költő nagy ün.epléseknak volt központja.

* **A zombori áll. főgymnázium** kebelében fennálló „Arany János önképző kör“ a „Markovits gyorsíró kör“rel karöltve június hó 8 án, a király koronázási évfordulójának emlékére egy fényes díszünnepélyt rendez. Az előkészületek nagyban folynak. A rendezés élen a tanári kar áll és már ez a körülmény is biztosítja a fényes sikert. Annak idején részletes programot hozunk.

* **Kinevezés.** Kovács József, a zombori pénzügyigazgatóság pénzügyigazgató-helyettese és pénzügyi tanácsosa komáromi pénzügyigazgatóvá nevezetett ki. Gratulálunk!

* **Dr. Kósztics Lázár darabja a zombori színházban.** Dr Kósztics Lázárnak, a szerbek Zomborban lakó nagy költőjének „Gordana, a martolóz neje“ című négy felvonásos színművét vasárnap játszotta a szerb nemzeti társulat Zomborban először. A közönség melegen ünnepelte a nagy költőt, ki a színpadon való megjelenéssel is megköszönte a színi nem akaró tapokat. A kiállítás pompás volt, a színészek közül pedig különösen Vaszylyevits Vukoszav személyesítője, Lukitsné a czimszerep alakítója és Dobrinovics Alil bég kreatiója tüntek ki.

* **Miniszteri köszönet.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Ambrózy Bé-

mit szépnek látunk, utánozzuk. Így volt ez az első emberekkel is. A midőn azok fegyvereiket készítették, hogy azokkal a veszedelmes állatoktól megóvják magukat, nem egyszer valamely természeti állat alakját vészték rajjuk. Bizonyítékok erre a prachistorikus korból reánk maradt emlékek közül különösen azok a csonttárgyak, melyeknek legtöbbször Franciaországban találtak, s a melyek a figurális ábrázolásnak első példányai.

Tehát utánozták a természetet. És habár már ebben is a képző-művészet megnyilatkozását láthatjuk, főleg a faragó és véső-művészetét, még nem nevezhetjük voltaképeni művészetnek, csak a természet szolgálat-másolásának, vagy mint mondani szokták, mester-munkának. Így tehát a mesterség volt az alap, ám csak akkor, a mikor egy eszmét iparkodott munkájában az ő ember kifejezni, kezdődik a szó-szoros értelmében vett képzőművészet.

Mi lehetett az első eszme, mely a

munkálkodó ember lelkét megragadta, s gondolkodóvá tette? Az Istenség eszméje.

Természetes, hogy a mikor a fő Istenség fogalmát az ember magának megalkotta, s benne egy ő nála hatalmasabbat, talán egy hallhatatlan, örök, szellemet képzelt, akkor azt a vaidságban is maga elé iparkodott állítani, úgy, a hogy azt neki képelete sugallta. Előbb csak egy hatalmas kőben imádta a mindenhatót. Csak akkor, a mikor önmagát találta e föld első teremtésének, kezdte az Istenek Istenét is ember képében elképzelni. És most már hozzáfogott az előbb csak egyszerű kő idomításához, hogy valami nagyszerűt, hatalmasat, fenségeset alkosson.

Így szülte az Istenség eszméje az első szobrász művészi munkát. Mert míg előbb, a paleolith kor magdeleni korszakában, csak bevészt, bekarcolt egyes alakokat a kőbe, vagy csontba, addig az ő Istenség képének előállításával, egy egységes, min-

den oldalról különálló, három kiterjedéssel bíró, szobrot alkotott.

Miként minden embernek megvan a maga gyermek-kora, úgy beszélhetünk az egész emberiség gyermek-koráról is. Az emberiség, a maga összeségében is, fokozatos fejlődésen megy keresztül. Nem a testi fejlődést kell ezen értenünk, — mert utóvégre is nincs okunk állítani, hogy haladást tapasztalhatunk, hiszen ma is csak oly testi fejlődésről lehet szó, mint teszem 5000 év előtt, — hanem a szellem fejlődését és gyarapodását. Az első század embereinek szellemi látóköre egészen más, mint pl. egy XIX. századbélié.

Az általános szellemi fejlődéssel természetesen karöltve járt a képzőművészet haladása is; sőt ha valami, úgy bizonyára a képzőművészet az, mely fejlődéséhez legelőbb talált biztos utat. Mert míg a politikai élet kibontakozása, az államiság eszméjének a jog kapcsán való megalakulá-

la újjvidéki főmérnöknek középiskolai adományáért köszönetét nyilvánította.

* **Áthelyezés.** Az igazságügymin. dr. Horváth Ákos volt vármegyei alügyész, jelenleg szombathelyi kir. alügyész a budapesti ügyészséghez helyezte át.

* **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Neogrády József ó-becsei adóhivatali gyakorlókat az ó-becsei adóhivatalhoz adó-tízsett nevezte ki.

* **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Zabik László ó-verbázi állam tanítót az óverbázi állami iskola igazgatójának nevezte ki.

* **Kitüntetés.** A király Turnovszky Sándor filipovai nyugalmazott római katolikus kántortanítónak a tanügy terén szerzett érdemei elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

* **Latinovics Pálhoz a király.** Tudjuk, hogy Latinovics Pál a delegátus tengerészeti albizottságába tagul választott meg. Ez alkalommal említett meg, hogy a delegátusoknak a király őfelsége előtt történt hódoló tisztelegésénél az új delegátusokat — így Latinovics Pált is — Széll Kálmán miniszterelnök mutatta be őfelségének ezen szavakkal: „Latinovics Pál Bácskából.“ A király megszólítással tüntette ki Latinovicsot. Azt kérdezte a király őfelsége, hogy a fagy tett-e kárt a Bácskában? Erre Latinovics Pál azt felelte, hogy a beérkezett tudósítások szerint a gyümölcsfák, kerti vetemények, szőlőkben jelentékeny, sőt a kaspásvetemények és rozsbán is mutatkozik kár különösen, a bajai, szabalyi és zentai járásokban. Őfelsége a király erre azt mondotta: „Igen sajnálom, a derék lakosságot, hogy ily baj érte.“ Őfelsége a király — mint bennünket értesítenek — a delegátusok fogadásánál igen jó hangulatban volt és leereszkedő, jószágos szíveségével, valamint zamatos magyar beszédével elragadta a delegátusokat.

† **Gyászhir.** Vettük a következő gyászjelentést: Tetszett a mindenható Istennek, ki beláthatatlan gondviseléssel intzi földi életünk mulandó napjait, Tiszteendő Grünfelder Antal római kath. hitoktató életének 32-ik és áldozárságának 5-ik évében az előkészítő szentségek áhitatcs felvétele után a mai napon Magához szállítani. Az elhunytan hült teteme szerdán, e hó 16-án délután fél 5 órakor fog a szivacsi-úti gyászházban a Szent Rokusról nevezett sírkertben örök nyugalomra tétetni. Lelke üdvéért az egésztele szent-

mise pedig e hó 17-én délelőtt 9 órakor fog megtartani. Zombor, 1900. évi május hó 15-én. Legyen fájdalmas elmulása e földön, Boldog ébredés a menyben!

* **Országos vásár.** A zombori legközelebbi országos vásár folyó hó 27-én és 28-án tartatik meg.

* **Előléptetés.** Zombori földinket Arany Andor budapesti postatisztet, a májusi előléptetések alkalmával pósta- és távirat-főtisztté léptették elő.

* **Előléptetések.** A közoktatásügyi miniszter Niedermayer Gyula és Steiger Frigyes újjvidéki polgári iskolai tanárokat a IX. fizetési osztály második fokozatába léptette elő.

* **Orvosválasztás.** Az országos Fehérkereszt és lenelcház egyesület szabadkai főlkja a tegnapelőtt tartott választmányi ülésen dr. Váli Dezsőt a f. évi augusztus hóban megnyitandó lenelcházhoz egyhangulag megválasztotta orvosnak.

* **Kitüntetés.** Ő felsége Turnovszky Sándor filipovai nyug. róm. kath. kántortanítónak a tanügy terén szerzett érdemei elismerésül, a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

* **Meghívó.** A Kulai Polgári Olvasó Egylet f. évi május hó 23-án műkedvelő hölgyek és urak szíves közreműködése mellett saját helyiségeiben pénztára javára táncszal egybekötött műkedvelői előadást rendez. Jegyek előre válthatók Berkovits Márk könyvnyomdájában.

* **Hegyi Aranka Szabadkán.** Farkas Hegyi Aranka a budapesti népszínház ünnepelt művésznője néhány napra Szabadkára jött látogatába. Ma délelőtt Palicsra ment férjével és kis leányaival.

* **Férjgyilkos szörny.** Szabadkán a napokban az első körben nagy néptömeg állotta körül Zimányi János házat. Gyilkosság történt, Zimányit szurta hasba a felesége és most a közkórházban élet és halál között fekszik, felépüléséhez nincsen remény.

* **Tűz a városban.** Vasárnap délután 2 órakor a Bánátban, a Makarics-utóban fekvő 418. házszám alatt tűz ütött ki és majdnem óriási károhot okozott. A ház Kulics Ilia tulajdonát képez. A tűz a kéményben ütött ki és a padlason heverő sok lánomot azonnal lángra lobbantotta. Szerencsére a ház cseréppel volt fedve és így a tűzoltóság fáradozásának sikerült a szomszéd épületeket megmenteni.

II.

Az emberiség szellemének fejlődésével, természetesen a fő Istenség ábrázolása is fokozatosan, tökéletesedett. Utaltunk arra, hogy a mesterséges művészet első megnyilatkozását az ősi fegyverekre és házi eszközökre, valamint a paleolitik kor magdelini korszakából reánk maradt esontárgyakra vésett állat alakokban találjuk. Érintettük azt is, hogy csak akkor, a mikor a fő Istenség képét az első művészek, mindannyian, bizonyára minél szebben, hogy úgy mondjuk, minél inposszantabban akarták megalkotni; és a mikor a vést nem csak azért használták, hogy valamit faragjanak, mint azt praehistorikus kor és kőkorszakában tették az utánzás céljából, — mert velük született ösztön kényszerítette őket az utánzásra, — hanem, hogy az eszmét az örök hatalmat fejezzék ki szobraikon, akkor kezdődik a képzőművészet, nemes értelmében véve e szót.

A legrégibb eszközökön a természet-

* **A Sport-Egylet új alapító-tagja.** Csávosi Lajos, a zombori takarékpénztár tisztviselője száz koronával a zombori Sport-Egylet alapító tagjai közé lépett.

* **Csöd.** Csöd nyílt a szabadkai kir. törvényszéknél Kosztka Lajos szabadkai lakos ellen. Csödbiztos dr. Solti Károly, tömeggondnok dr. Billitz Hugó. Főlszámolás tárgyalás határnapja június hó 23.

† **Gyászsejt.** Fischer Sándor fő gymnasiumi tanárt és családját fájdalmas csapás érte Szeretett leánykájuk Fischer Matild folyó hó 10-én Uj-Verbászon meghalt.

* **Csikókiállítás Zentán.** A zentai „Gazdakör“ pünkösdi másodnapján délután tartja meg ez évi díjazással egybekötött csikókiállítását.

* **Megcsipett tolvaj.** Cselyoska Mária kárára a napokban a kályvia mellett lévő szőlőjéből nagy mennyiségű virágot és salátát loptak el. A rendőrség a tettest Szekeres I. személyében kinyomozta.

* **Áthelyezés.** A kereskedelemügyi miniszter Szegő Filöp Adolf ó-becsei posta- és táviró-főnököt hasonló minőségben Szabadkára helyezte át.

* **Anyakönyvi kinevezések.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök anyakönyvvezetőkké a katymári kerületbe Jordán Béla községi jegyzőt, a degesbice Brezovszky Vazul helyettes jegyzőt, továbbá anyakönyvvezető-helyettesekké a dauvovai kerületbe Horváth Gyula községi irnokot, a bérégi kerületbe Fehér László községi irnokot nevezte ki és valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

* **Telefon Ó-Becsén.** A kereskedelemügyi miniszter az ó-becsei állami telefon felállítását engedélyezte. A telefon kiépítésének munkálataihoz legközelebb hozzáfognak és így őszre már meglesz.

* **Eljegyzés.** Neogrády József ó-becsei adóhivatali tiszt eljegyezte Rully Mariska kisasszonyt. Ó-becsei tanítónőt.

† **Halálozás.** Jovanovics János szabadkai szerb plébános, f. hó 12-én, szombatban reggel hajnalban, életének 84. évében elhunyt. A jó lelkű plébános a szabadkai szerb hitközség által 1851. évben lett plébánossá megválasztva, s azóta mindenki által tisztelve és szeretve folyton egyházának élt. Temetése f. hó 14-én hétfőn ment végre.

sa, nehéz, súlyos harcok árán, az emberiség történetének későbbi századaiban meg végbe, addig a képzőművészet fíklájának lángja már a praehistorikus korban lobog. És miért? Mert a művészetet, a lélek, a gondolkodó szellem, s csupán csak ez sugallja, s annak csirája minden emberrel magával születik; — és a mely nem von maga után semmi nemű anyagi kérdést, addig az embereknek nagyobb csoportokba és végre egy államba való egyesülése, temérdek olyan kérdés megoldásával jár, mely az anyagi világba tartozik. De az sem tagadható, hogy a művészeteknek, s így a képzőművészeteknek is, rendszeres haladása csak egy politikailag már kifejlesztött, egységes államban várható.

Innen van az, hogy habár a képzőművészetek az ősi indusoknál is virágoznak, — de csak egy ideig, — mégis annak rendszeres fejlődést csak a késői görög műveltség adhatott. Mert a görög nép volt az első, melynek kebelében a civilizáció eszméi (bredeztek.

nek csupán szolgai másolását látjuk, melyet csak a szem alkotott. A fő Istenség szobránál azonban nem csak a szem, de a szellem is közreműködött. S a míg amott csak egy hínen másoló mesterembert, — addig itt már egy eszmélő művészt látunk, a ki az emberi test tanulmányozása kapcsán, — mert hiszen az ember képében iparkodott maga elé állítani a mindenhatót, — annak alakí szépségeit megismeri.

És ez igen fontos. Pontos mozzanat először azért, mert a szép iránti érzék mindjobban kezd fejlődni, másrészt, mert az emberi test idomáinak tanulmányozására fordítja. Azzal pedig, hogy az emberi testet figyelemmel kíséri művészetének örökké nagyszerű tárgyat talál.

Mivel fejlődéséhez a legszebb tárgyat ily módon megtalálta az ember szép érzéke, megnyílt az út: az emberi fantasia, a taláékony elme, az alakító képesség működéséhez is.

(Folyt. köv.)

* **Füredő-megnyitás.** Van szerencsem a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy a nemes-militáriai széksős füredőt, melyet alaposan kitisztítottam és rendbe hoztattam, folyó évi május hó 20-án Trnda tambura zenekara hőzreműködésével ünnepélyesen megnyitom. A füredővendéglős — Rápius János — iparkodni fog a vendégeknek a legjobb ételeket és italokat kiszolgáltatni. Kedvezőtlen idő esetén a megnyitás áldozó-csüörtökön, május 24-én lesz. Vidákovics Ferenc, füredő-bérlő.

* **Történelmi társulati alapító-tag.** Baja város közönsége a vármegyei történelmi társulatra 100 koronával alapító tagul lépett be.

* **Szentesített törvények.** Öfel-sége szentesítette az 1900. évi VII. törvényeket az 1893. évi IV. törvények némely intézkedéseinek kiegészítéséről, továbbá az 1900. évi VIII. törvényeket az 1897. évi XXX. t. b. alapján fogantatottot beruházások költségeinek részbeni fedezéséről.

* **Nagy szerencsétlenség a templom építésnél.** Kerynya köz-ségben a régi templomot renoválják már néhány nap óta. A falak már elkészültek s most a torony javítására került a sor. Már ez körülbelül készen állott, csak a bádognak és egy kőművesnek volt egy kis javítani valója. A munkához szükséges két iparost tegnap délután 6 óra tájban huzták fel egy ládában csiga segítségével a toronyba. Mikor az órához értek, a láda hirtelen közben az órához ütődött és ez oly erővel történt, hogy a ládához erősített rud, melyhez a felvonó kötel köve volt, eltört és a benne ülők a ládával együtt lezuhantak. Az egyikük rögtön meghalt, a másik haldoklik. A vizsgálat megindult az iránt, hogy kit terhel a felelősség.

* **Áthelyezés.** Karvázy Pál honvéd százados Szegedről Lugosra, Polyakovics Géza honvéd főhadnagy pedig Károlyvárosba helyezték át.

* **Útiségély Párisba egy szab-daki iparosnak.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara a tegnap tartott ülésén 240 korona utiségélyt szavazott meg Blaskovics Mihály szabadkai műfestőnek, a párisi tanulmány utóhoz.

* **Esküvő.** Szabó Lajos debreczeni kir. járásbíróási tisztviselő holnap d. u. 4 órakor vezeti útjához Pfeiffer Rózsika kis-asszonyt, Szabadkán.

† **Halálkozás.** Beretka Károly magánzó folyó hó 10-én, rövid betegség után hirtelen elhunyt 63 éves korában O-Becsen. Temetése nagy részvét mellett folyó hó 12-én ment végbe.

* **Tejszövetkezetek vármegyeinkben.** Vármegyeinkben eddig a következő községekben alakultak tejszövetkezetek: Temein, Ada, O-Kanizsa, Zenta, Topolya, O-Morovica, Sztanisics, Katymár, Madaras, Gombos, Új-Palánka, Kis-Hegyes, O-Becse, Bikity, Rác-Militics, Prigl.-Szt.-Iván, Kerynya, Csonoplya, Apatin, Gajdobra, Bajsa, Futak, Szivac, Filipova, Buklesz, Bresztovác, Alakulóban vannak a következő községekben: B.-Petrovovszellő, B.-Földvár, Mohol, Martonos, Csávoly, Német-Palánka, Rigyica, Járek, Bajmok, Militics, Hódságh, Karavukova, Szánta, Paesér, Csantavér és B.-Almás.

* **Öngyilkos leány.** Tóth Etel 16 éves, paeséri születésű, ev. református cseléd a napokban a Ferencz-eszernőbe ugrott és befelelt. Legutóbb öv. Jáger Sándornéval szolgált, a honnét folyó hó 7-én kilépett s hely nélkül lézengett, hol az egyik, hol a másik cseléd-társánál hála. Testvérénél Tóth Juliánál (aki Trischler Ferencz-nél szolgált) legutóbb 8-án

volt, a ki a 12-én kifogott hullában test-vérére ismert. Egy cseléd társa előtt többször említette, hogy megunta az életet. A hullát két paraszt ember vette észre folyó hó 12-én d. után 4 óra tájban a szántai híd közelében. A víz felszínén valami ruha lélet láttak uszkálni. Ki huzták, és Tóth Etel holttestére akadtak. Rögtön jelentést tettek a rendőrkapitány-ságnál, a mely azonnal intézkedett, hogy a hulla a városi kórházba szállíttassék. Bonczolás után folyó hó 14-én temették el. Atyja Ferencz ismeretlen, anyja Szemesi Mária Bajmokon él.

* **Elfogott tolvajbanda.** A zentai csendőrség egy csapásra egy egész tolvajbandát kerített közre. Az elfogott banda tagjai névszerint ezek: Kolompár Buloyvits Ferencz (Ferdi) adai, Kolompár Lakatos Máttyás zentai Gulics János és Patus András adai lakosok ismert lóköltők. Saját beismeretük szerint a mult hó 16-iki topolyai országos vásáron megbesélték, hogy elmennek a Bánátba lovakat lopni. A lopás három helyen nem sikerült. Végre Schneider József parasztgazda istállójába bejutottak és kivették onnan 4 drb szép lovat és 2 esiköt. A lovak szerszámaít is magukkal hozták. A lovakat a szántóföl-deken hagyott kocsijukhoz kötötték és visszahajtották a moholi révhez. A feltű-nés kikerülése végett a két czigányt le-szállt a kocsiról s átjött a Tiszán a bács-kaik oldalra. Mig Gulits és Patus a lovak-kal a bánati oldalon tovább haladva a hídon keresztül haladva jöttek Zentára. Utközben még egy kocsit loptak s így két fogattal érkeztek meg. Schlattner Frigyes csendőrszerparancnok ugyanakkor a koresmák ellenőrzését végezte és vélet-lenül megpillantotta a Silvásy koresmája előtt ácsorgó Kolompár Máttyás ismert ló-kötő czigányt. Elkellette tisztelet gyanuját s a vele volt csendőrökkel sikerült az egész bandát kézrekeríteni. A loptak 4 ló és két esiköt értéke mintegy 1500 frt.

* **A bajai iparkilállítás** ezéjaira a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter — az állami tanítóképző intézetnek — a kiállításra igen alkalmas, terjedelmes emeleti és földszinti helyiségeit a tornacsarnokot, valamint a tágas udvart, hol a felállítandó esernokokban nagyobb tárgyak czélszerűen kiállíthatók lesznek, folyó évi június hó elsejétől rendelkezésre bocsájtván, a kiállítási bizottság minden kiállító névre szóló felhívással figyelmeztet, hogy a kiállítandó tárgyakat június 1-től 9-ig bezárólag az állami tanítóképző intézetben kijelölt helyiségekbe szállítsák be. A kiállítás megnyitásának ideje folyó évi június hó 10-ik napja, bezárása pedig június hó 24-ikére esik, ugy a mint az a kiállítókkal már ismételve közöltetett. A kiállítási bizottság intézkedése folytán a szomszédos megyék hatóságai, városai és községei, továbbá az összes ipartestületek és iparkamarák megkerestettek csoportos látogatások szervezése iránt. Ily irányban különösen az ipartestületek közreműködésére lehet számítani, mert a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur rendelete foly an ezen kiállításban a m. kir. technológiai iparmuzeum is részt fog venni a kis-iparosra néve igen tanulságos ipari rzszerzsmokkal, fa- és fémipari szakraj-zokkal, kisebb kézi fa- és fémmunkáló gépekkel. A szegedi ipartestület kezdeményezésére a kiállítás tartama alatt az iparosok nyugdíjgyűben, továbbá a bajai ipartestület kezdeményezésére a vásár-rendtartási szabályrendelet egyöntetű megállapítása érdekében fognak a szegedi kereskedelmi és iparkamara kerületéhez tartozó, továbbá a szomszédos dunántúli ipartestületek Baján közös értekezle-tet tartani. A kalocsai érseki egyházmegyéhez tartozó róm. kath. néptanítók egyesülete ugyancsak ezen kiállítás al-

kalmából folyó évi június hó 14-ik nap-jára Bajára biyta össze rendes évi köz-gyűlést. A kiállítási bizottság a kiállítandó tárgyakat az összes kiállítóknál már most sorban megsejmelíti és az eddigi-ekből tapaszta, hogy ez idő szerint a kiállítandó tárgyak kiváló izléssel, csinnal és szolidan már elkészültek vagy a még munkálat alatt lévő folyó május végeig késedelem nélkül elkészülnek.

* **Egy híres lump vége.** Szán-tova község egy érdekes és nem minden-napi alakkal lett szegényebb Tomasev Miklós öngyilkosságával. Valóságos falu rossza volt, folyton mulatott, de chezz való pénze nem mindig volt. A mulatáshoz szükséges pénz előteremtésénél ritka és szokatlan leleményességgel fejtett ki. Egyszer, mikor megszemlázott, kiszedte a pincéből a boltozat téglaít és eladta, mikor ennek az árat elitta, áruba bocsáj-totta a háza összes ajtaít és ablakait, nemkülönbön a kapuit. Újabb szomjuság alkalmával megitta a ház zindelfedelének az árat. Most már ötleből is, eladható tárgyból is kifogyván, beleütközött a büntet-ő törvénykönyv paragrafusainak töm-kelegébe. Azaz betörést követett el. Es ez volt a veszte, mert a csendőrök izűbe vették; Tomasev, hogy menekülhessen, beleugrott a Duna egyik ágába és át-uszott a tulsó partra. Mikor azonban lát-ta, hogy a csendőrök egy halászcsonakkal a tulpartra is követik, fölkiáltott egy fá-ra és felkötötte magát. Mire a csendőrök odaértek, már meghalt. Így végződött az élete nemcsak Szántova, hanem valószí-nűleg a vármegye legnagyobb lumpjának.

)(*A gaszdaember ereje.* Laffaix Auguste gaszdaember Curcear urnál. Cham-pagneban (Dordogne), már gyermekkorá óta mezei munkákkal foglalkozott. Tizennyolczéves korában nagyon vrszegeny lett s hiába küzdött éveken keresztül e baj ellen. Megakart maradni a hivatásában, de ereje hiányzott hozzá. Vajjon miből származhatik a mai emberek gyöngesége s származtat-hatjuk-e azt másból, mint a faj folytonos visszatejűdéséből az erők folytonos csökke-néséből. Az az ember, ki oly eszűtőt talál-melyelyre az elfogyott erőt föl lehet frissí-teni, nagy és fontos tettet vitt végbe. A pink-pilula alkalmazásával mindenki a régi idők fáradszhatatlan munkaszágát és erejét kaphatja vissza. A vrszegenyység már régóta nagy pusztítást vrsz véghez-még a vidéken is. Ezt kell legyőzni a vrsz és idegek megerősítésével. Laffaix úr ezt megtette s az eredményről következő-képen számol be: — Földmives vagyok —

írja gyermek korom óta sokat dolgozom.

Tizennyolcz éves koromban vrsz szegény lettem. Nem volt étvágyam, erőm elhagyott s a legesekélyebb munka vagy esz mozgás is szívdobogást és aléleg-

zet elmaradását hozta létre. Az orvosok, kik gyógyítószeret nem tudtak találni, azt mondták, hogy tulságos gyorsan nőttem s hogy erősítószeret kell bevennem. Minden nekem ajánlott szert megpróbáltam s nem gyógyultam meg. Ekkor egy a Pink-Piluláról szóló könyv került a kezembe. Szót fogadtam a tanácsoknak s miután néhány doboz pilulát elfogyasztottam, erőm visszatért, egészségem helyreállt s ma fáradság nélkül dolgozom. A pink-pilula a vérnek tisztaságát és erejét visszaadva, minden betegségen győzedelmeskedik, ha a beteg-ség gyöngeségből származik, ilyen beteg-

ség pl. : a reuma, általános gyöngeség, sárgaság stb. A pink-pilula kapkötő Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár : Török József gyógyszerárban, Budapest, Király-utca 12.

Vármegyei gazdasági egyesület közgyűlése.

Vármegyei gazdasági egyesülete, vasárnap délelőtt tartotta meg a város háza nagytermében rendes évi közgyűlést.

A közgyűlés népes és mozgalmas volt.

A közgyűlésen és az azt megelőző választmányi ülésen mindvégig jelen volt vármegyei főispánja, dr. Vojnits István báró is.

Az egyesületi tagok közül jelen voltak : Koczkár Zsigmond, Falcione Nándor dr., Szobonya Bertalan, Rácz György, Husvéth Károly, Kuszenda János, Városy Károly, Falcione Gusztáv, Vukicsévits Péter, Zákó Milán, Késmárky Béla, Veszolovszky Péter, Dalmay József, Bibra Frigyes báró, Karácsony Gyula, id. Mihályi János, Halm Ervin, Pitz Albert.

A közgyűlés lefolyásáról a következő tudósítást tettük :

A közgyűlésen az elnöki tisztelet Koczkár Zsigmond kir. tanácsos, kir. közjegyző töltötte be.

A közgyűlés megnyitása után az egyesület múlt évi működéséről az egyesületi elnök jelentése számolt be, melyet a közgyűlés helyesléssel tudomásul vett. A jelentésből közöljük a következő közérdekű adatokat :

A gazdasági egyesület, a miniszteri-unnak 600 korona segélyével, múlt évi június hó 25-én Bács-Topolyán jutalomdíj osztást rendezett, a mely alkalommal 29 tenyészítő részesült díjazásban, 3 tenyészítő pedig diszoklevéllel lett kitüntetve.

Múlt évi október 1-én az egyesület Zomborban, földművelésügyi miniszternek 1000 kor., Zombor törvényhatóságának 200 korona segélyével, lövőversnyt rendezt — és pedig : a) mezőgazdák versenyét 100, 40, 30, 20, 10 korona díjakra 5 nevezővel ; b) sikversenyt 1000 korona díjra 4 nevezővel ; c) akadályversenyt 600 korona 3 nevezővel ; d) kettős fogatu ügetőversenyt 800 korona díjra 4 nevezővel ; e) vigaszversenyt 500 korona díjra 7 nevezővel.

Valamennyi lötenyésztesünket legelőnyösebb oldaláról mutatta be.

A gazdasági egyesület a Szegeden tartott országos mezőgazdasági kiállításon egy gyűjteményes kiállítással vett részt. E célra a vármegye 1000 korona segélyt adott.

Letinovits Pál egyesületi elnök személyes vezetése alatt, dr. Falcione Nándor alelnök, tövisi Rácz György bács-kulai nagybirtokos és Szobonya Bertalan ny. igazgató egyesületi tagok elismeréséért méltó buzgólkodásának köszönhető, hogy az egyesület a kiállításon méltóan volt képviselve.

Részt vett még a szegedi kiállításon a futtaki és kisszállási uradalmakon kívül az ó-kanizsai gazdakör, a bács-martonosi gazdakör, a hódásghí földművelő kaszinó és mintegy 72 kisgazda. A lókiállításban 25 kiállító 30 lóval szerepelt.

Közlönösen kívánt Fernbach Károly nagybirtokos agancs- és ragadozómadár-gyűjteménye.

A kiállítás összes költségeit a gazdasági egyesület fedezte és így a megyei gazdának és címen kiadásuk nem volt.

Az egyesületet a kiállítás bírói bizottsága elismerő oklevéllel tüntette ki. Részt vett az egyesület a kiállítás tartama alatt Szegeden tartott országos gazdasági, borászati és szőlészeti kongresszuson.

Mint minden évben, úgy a múlt évben is, hathatósan előmozdította az egyesület vármegyei állattenyésztését, a melyben számos községet a kellő támogatásban részesítve, azoknak anyagi viszonyaihoz mérten, hol ezek, hol ingyenes tenyésztőket juttatott.

Nevezetesen a gróf Wenkheim-féle uradalomból megvett 6 darab tenyészibikából Bogojeva község 2, Bált-Monostor község 2 és Monostorszegh 1 darabot kapott ; azonkívül Bogojeva község még egy bikát kapott szükségletéhez képest ingyen használatra ; Prigl-Szent-Iván részére 3 drb lett vásárolva.

A földművelésügyi miniszterium által engedélyezett gazdasági tanulmányi kirándulásokat is rendezett az egyesület és pedig a bács-almási járásból Mezőhegyesre 1 csoportban 100 kisgazda.

Az egyesület szakértők által népies gazdasági előadásokat rendezett, a melyek gazdaközönségünk ismereteinek bővítésére igen üdvös hatást gyakoroltak és gyakorolnak.

Az egyesület kérelmére a földművelési miniszter e célra 4000 korona segélyt utalványozott és a népies előadások folyó évi február hó 1-től folyamatosan vannak. Eddig 15 községben tartottak népies gazdasági előadásokat, a melyeknek 5958 hallgatója volt.

A párisi világkiállításra való bejelentések és az azzal kapcsolatos munkálatok teljesítése leginkább a múlt évre nehezedett, de az egyesület tevékenységét nem merítette ki, mert a mezőgazdaság körében tett és leginkább a miniszterium által ismertetett tapasztalatokat majd népies művekben, majd rövidebb utasításokban idejében a gazdaközönség tudására juttatta.

Az egyesület, hol a miniszterium, hol a társesegységek, hol egyesek által felszínre hozott gazdasági kérdéseket megvitatta és a felmerült esetekben, mint például : a mérvizsgálati szabályzat módosítása, az alsó Bácskában a legelők felosztása folytán mutatkozó vígő marha hiány pótlása és e célból a köztenyésztésre alkalmazhatása körül szükségesnek talált intézkedéseket megtette.

Az egyesületi tagoknak a vasúti szállítás és egyes gazdasági cikkek beszerzésének engedélyezett kedvezményeit mindenkor kieszközölte, sőt egyes községeteket is a mutatkozó szükséghez képest időnként segélyezte.

A gazdaközönség közönyössége és részvétele az által okozott mostoha anyagi viszonyoknak tudható be, hogy sem mint a paraszti gazdaságot, sem mint a szőlőtelepet az ügyesület eddig fel nem állított, holott kívált az utóbbiakra nézve égető szükség forog fenn akkor, a midőn vármegyei nagy kiterjedésű fillozera mentes homoktalajjal rendelkezik, amely eddig parlagon heverve, ugyszólván semmit sem jövedelmezett és a mely hivatva lenne a szőlők rekonstrukciójával népünknek nemcsak az elsőgyűjtedéstől megmenteni, hanem annak vagyonsodását is előmozdítani.

Az állami ménék osztályozása, elhelyezése felügyelete, selejtezése, úgy az apaállatoknak törvényszabta vizsgálatára nézve előírt köteleltségeinek az egyesület teljesen megfelelt.

Az egyesület tagjainak száma : alapító tag 123, rendes évi tag 10 korona tagdíjjal : 235, partoló tag 4 korona tagdíjjal 271, összesen tehát 629 tagja van.

Ez a szám eléggé indokolja azt, hogy még sok buzgalomra, munkára és kitartásra leend szükség, hogy a „Bácsországnak” gazdaközönségét az egyéni tapasztalásból és közönyből feltrázza, a társulási közérzetének szükségéről meggyőzzük, valamint, hogy a jobbal véskiallítása ne csak a pusztában elhangzó szó maradjon, hanem testő és vérré váljék azon tudat, hogy súlyos gazdasági viszonyaink között sün-

lődd gazdaközönségünket csak az összetartás mentheti meg a végpusztulástól.

Az elnöki jelentés tudomásul vétele után Husvéth Károly egyesületi pénztáros tett jelentést az egyesület vagyoni viszonyairól, melyet a közgyűlés hasonlólag tudomásul vett és a pénztárosnak a felmentvényt kiadta.

Tudomásul vette ezen kívül a közgyűlés a számvizsgáló bizottság jelentését és az előnyírványozott költségvetést is.

A tisztújítás megjelthetése végett Koczkár Zsigmond úgy a maga, valamint tisztársai nevében is, köszönetet mondott az eddigi bizalomért és a lejárt mandátumokat a közgyűlésnek rendelkezésére bocsátotta.

A közgyűlés a tárgyalás további vezetésére korelőnkül báró Bibra Frigyes választotta meg.

A közgyűlés erre lelkes éljenzés között a gazdasági egyesület elnökévé : Letinovits Pál, országgyűlési képviselőt választotta meg.

A közgyűlésnek ugyancsak egyhangú választásával alelnökök lettek : Koczkár Zsigmond, Falcione Nándor dr.

A szakosztályok elnökeiül megválasztottak :

Közgazdasági szakosztályban elnök : Szemző Gyula, alelnök : Piukovics József. Talajjavítás és vízlecsapolási szakosztályban : Heintz Albert. Földművelési szakosztályban elnök : Letinovits Pál, alelnök : Rácz György. Allattenyésztési szakosztályban elnök : Vojnits Simon, alelnök : Weiszemáhr Mihály. Lötenyészési szakosztályban lnök : Koczkár Zsigmond, alelnök : Falcione Nándor. Szőlészeti, borászati és kertészeti szakosztályban elnök : Vojnits Dávid, alelnök : Vukicsévits Péter. Gépészeti szakosztályban elnök : Letinovits Géza. Erdészeti szakosztályban elnök : Balázs Vincze. Méhészeti szakosztályban elnök : Fernbach Károly.

Számvizsgáló bizottság tagjai lettek : Rácz György, Falcione Gusztáv, Halm Ervin, Késmárky Béla, Városy László.

Az igazgató-választmányba bevalasztottak : Bezerédi István, Szabadka. Báró Bibra Frigyes, Zombor. Gróf Chottek Rezső, O-Futtak. Dalmay József, Zombor. Dungserszky Lázár, Bács-Szent-Tamás. Dungserszky Jakab, Bács-Szent-Tamás. Id. Ertl János, Szóna. Ertl József, Bács. Falcione Gusztáv, Zombor. Falcione Nándor, Zombor. Fernbach Antal, Zombor. Fernbach Károly, Zombor. Fernbach Péter, Zombor. Gombos Béla, O-Beese. Grüber Gyula, Szóna. Halm Sándor, Bács-Madaras. Ivánovits Iván, Baja. Karácsony Gyula, Zombor. Kelemen János, Ada. Késmárky Béla, Zombor. Kuszenda János, Zombor. Lukácsy Imre, Ada. Dr. Molnár Károly, Zombor. Id. Mihályi János, Zombor. Piukovits József, Szabadka. Pilaszánovits József, Roglaticza. Rácz György, Bács-Kula. Báró Rédi Béla, Kélebá. Róheim Károly, Zombor. Sándor Béla, Zombor. Szemző Gyula, Zombor. Szalay Károly, Zombor. Szemző István, Zombor. Szobonya Bertalan, Szabadka. Gróf Széchenyi Emil, Vajszka. Széchenyi József Zombor. Dr. Széchenyi Tamás, Bács-Kula, Id. Szutrély Lipót, Baja. Schmausz Endre, Szabadka. Somogyi Emil, Baja. Tárcazy Mór, Zombor. Tóth Lajos, Zenta. Törley Gyula, Szabadka. Tóth József, O-Kanizsa. Thurszky Jenő, Zombor. Varga Agoston, Szabadka. Városy Károly, Zombor. Veszolovszky Péter, Zombor. Id. Vojnits Sándor, Szabadka. Dr. Vojnits István, Zombor. Ifj. Vojnits István, Zombor. Vuits János, Zenta. Vukicsévits Péter, Zombor. Wszentek Lajos, Rigyeica. Weiszemáhr Mihály, Kis-Szállás. Dr. Zákó István, Zombor. Zákó Milán, Zombor. Zsótér Andor, O-Beese.

A tisztújítás megjelthetése után a közgyűlés az igazgató-választmány által elfo-

gadásra ajánlott munkaprogrammot változtatlanul elfogadta.

A jóváhagyott munkaprogramm szerint a gazdasági egyesület:

a) Lődijárást tart, később megállapítandó helyen és időben.

b) Lőversenyt tart lehetőleg szeptember hónapban Zomborban.

c) Népies gazdasági előadásokat és tanfolyamokat rendez különösen a kosár, gyékény- és szalmafonás, kefekötés és fafaragás köréből és ennek eszközésével dr. Paleione Nándor elnöklato alatt báró Bibra Frigyes, Falcione Gusztáv, Vukicsévi Péter, Rácz György, Fernbach Károly és Szobonya Bertalan tagokból bizottságot küld ki.

d) Tanulmányi kirándulást rendez Adára és Palicsra.

e) Gazdasági hitel-, tej-, fogyasztási, értékesítő- és állatbiztosítási szövetkezetek és tojásgyűjtő-állomások alakítását elvileg elfogadják, tanulmányozására bizottságot küld ki.

Ezután még a leérkezett miniszteri leiratok, társsegysétek átiratai és több kisebb jelentőségű folyó ügyek nyertek elintéztést, amely után a közgyűlés emelkedett hangulatban oszlott szét.

Irodalom.

— *Perbesszédék* a Sonnenberg Ziegler bűnperben. Ezen szenzációs bűnper végtárgyalása, vád és védbeszédjei megjelentek egy füzetben, Politzer Zsigmond és fia budapesti czégn kiadásában; ára 1 korona. — A tanulmányos és érdekes beszédek élvezettel olvastuk.

Nyiltér. *)

LÓRINCZ GIZELLA
és
TOPALOV DUSAN
Zombor
jegyesek.

*) Az ezen rovat alatt közlőtekért nem felelős a szerk.

Felelős szerkesztő: **Dr. Alföldy Árpád**
ügyvéd.

Kiadó-laptulajdonos: **Oblát Károly.**

V 147/3 vh. sz.
1900

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a topolyai kir. járásbírósnágnak 1900 V. 147 számú végzése által kir. állam kincstár javára Szécsi P. József csantavéri lakós végrehajtást szenvedett ellen 618 kor. tőke, ennek összesen 23 frt 88 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 706 koronára becsült házi butorok, tehének, sertésekéből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1900 V. 147/3 számú kiküldést rendelő végzés folytán helyszínén, vagyis végrehajtást szenvedett csantavéri lakásán leendő eszközésére **1900-ik évi június hó 7-ik napjának délelőtt 10 órája**

határidőül kitűzelik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen — az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében — a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az 1881. évi LX. t.-cz. 111. §-a értelmében, kik az árvereltetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részökre foglalás korábban eszközölletett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírottnál egy példányban írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. — Végre kötelesek bérbe vagy haszonbérbeadók az 1881. évi LX. t.-cz. 112. §-a értelmében azon követelés összegét, melyre nézve törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdéseig alulírottnál bejelenteni.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Topolyán, 1900. évi május hó 10. napján.

Lukács Lajos
kir. bírósági kiküldött.

507. szám.
1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírósnágnak 1900. évi V 623. számú végzése következtében Dr. Guttman Zsigmond ügyvéd által képviselt Spitzer és Lederer javára Staudacher József ellen 110 korona és jár. erejéig logatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 894 koronára becsült különböző butor nemükből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir.

járásbíróság V 623 1900 számú végzése folytán 110 kor. tőkekövetelés, ennek 1900 évi márczius hó 20. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 48 kor. 80 fill. bíróság már megállapított költség erejéig végrehajtás szenvedett lakásán leendő eszközésére **1900. évi május hó 25. napjának délelőtti 9 1/2 órája** határidőül kitűzelik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban 1900. évi május hó 13 napján.

Styrum Mór,
kir. bírósági végrehajtó.

Dr. Czeisel Lajos József

ügyvédi irodája

a meggyház melletti Falcione Lőrincz-fele ház emeletén
van

RÉMISZÁLLODA

(RÉSZÉNY-TÁRSASÁG)
BUDAPEST.

VII. ker., József-kört 4. sz.,
a népszínházzal szemben.

Elsőrangú családi szálló minden kényelemmel a főváros központján.

Villanyvilágítás. * Gázfűtés. * Lift. * Fürdőek.

Mérsékelt árak.

Kávéház és vendéglő a házban.

A villamos vasút megállóhelye a város barmály irányba.

Locomobíli és gőzcseplőgép-készítők
Fővárból Írfáruy-cseplőgép-ek, Jóléne-cseplőgép-ek, Hesztulós-ronstok, konykrajzok, Keszálók, 42. ronstokok, szénnyájók, boronok.

Columbia-Drill
Legjobb sorvezőgép-ek, szebekarfi-égek, Résszáró-gé-ek, Kútkörök-mozdók, deszók, Árf-munkák, egytelmes kcsál-égek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb
Locomobíli- és cseplőgép-égyára

Részletesebb árjegyzékek kérem írásban a Kőltészeknél, Zomborban.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépjárművek Budapest Vasút-körút 63. sz.
Állal a legújutúrnyosabb árak mellett ajánlatnak.

A magyar kir. államvasutak nyári menetrendje.

Sommer-Fahrordnung der kónigl. ung. Staatsbahnen.

— Érvényes 1900. évi május 1-jétől. — Gültig vom 1-ten Mai 1900. —

Oda							Budapest k. p. u.—Zimony—Belgrád.					Vissza		
k. expr.	szem. V.	lv. sz. SZ.	gyors V.	szem. V.	szem. V.		k. expr.	szem. V.	szem. V.	gyors V.	szem. V.			
11.20	7.35		2.40	3.35	10.20	nd.	11.20	7.05	10.00	1.05	6.40			
2.44	12.33	7.28	5.47	8.23	4.05	é.rk.	7.57	11.50	5.20	9.46	1.57			
2.51	1.22	4.00	5.56		5.40	nd.	7.52	10.48	7.37	9.34	1.21			
	1.51	4.39			6.08			10.16	6.58		12.56			
	2.18	5.13	6.27		6.34			9.52	6.30	9.02	12.34			
	2.44	5.46	6.42		7.02			9.22	5.54	8.46	12.06			
	3.05	6.05	6.56		7.22			9.01	5.30	8.33	11.48			
	3.23				7.42			8.36			11.29			
	3.44				8.07			8.16			11.13			
4.23	4.06		7.41		8.29	é.rk.	6.18	7.51		7.50	10.52			

Oda			Szabadka—O-Becse.			Vissza		
V.	SZ.		V.	SZ.		V.	SZ.	
5.10	1.37	nd.	SZABADKA	é.rk.	8.54	5.27		
5.38	2.05		Békova		8.27	5.00		
7.00	3.28	é.rk.	ZENTA	nd.	7.01	4.42		
8.12	5.27		Ada		6.06	2.24		
8.36	5.42		Mohol		5.45	2.07		
8.55	6.02		Bács-Petrovostzellő		5.18	1.47		
9.21	6.28	é.rk.	O-BECSE	nd.	4.48	1.15		

Oda			Szabadka—Dálja.					Vissza		
V.	SZ.		V.	SZ.		V.	SZ.			
4.50	2.05	6.15	6.32	nd.	SZABADKA	é.rk.	6.55	9.29	12.59	10.10
5.20	2.29		7.03		Tavankút		6.32			12.37
5.49	2.49	4.46	7.33		Bajmok		5.58	8.59	12.20	9.47
6.28	3.20	7.10	8.15		Nemoss-Militics		5.06	8.33	11.44	8.58
7.00	3.41	7.26	8.34	é.rk.	ZOMBOR	nd.	4.44	8.22	11.30	8.35
7.27	4.02	7.42			Pügylivőz—Szt.-án			8.01	11.05	7.59
7.52	4.16	7.52			Szonta			7.51	10.51	7.29
8.07	4.28	8.02			é.rk. GOMBOS	nd.		7.42	10.39	7.05
9.43	5.25	8.42			nd. ERDOD	é.rk.		7.02	9.42	6.00
9.59	5.37	8.52			é.rk. DÁLJA	nd.		6.51	9.30	5.45

Oda			Szeged-Rókus—Zenta.			Vissza		
V.	SZ.		V.	SZ.		V.	SZ.	
4.15	2.05	nd.	SZEGED-ROKUS	é.rk.	9.32	5.55		
4.40	2.29		Rókus	nd.	9.09	5.33		
4.58	2.48	é.rk.	HORGOS (136)	nd.	8.50	5.15		
5.01	2.57	nd.	Horgos	é.rk.	8.38	4.56		
5.20	3.16		Bács-Martonos		8.29	4.38		
5.43	3.39		O-Kanizsa		8.06	4.24		
6.05	4.00		Adonján		7.37	4.00		
6.30	4.25	é.rk.	ZENTA	nd.	7.10	3.35		

Oda			O-Becse—Ujvidek.					Vissza		
SZ.	V.		SZ.	V.		SZ.	V.			
4.40	10.15	4.25	nd.	O-BECSE	é.rk.	6.55	12.43	7.44		
5.05	10.49	4.49		Bács-Földvár		6.33	12.16	7.22		
5.27	11.28	5.10		Csúrog		6.15	11.47	7.03		
5.49	12.00	5.32		Zsabllya		5.50	11.03	6.37		
6.04	12.22	5.47		Gospodince		5.31	10.34	6.21		
6.30	1.01	6.11		Tomszer		5.14	10.10	6.04		
6.39	1.13	6.20		Járek		4.58	9.40	5.46		
6.53	1.30	6.34	é.rk.	VASKAPU	nd.	4.43	9.21	5.31		
7.01	1.38	6.37	nd.	VASKAPU	é.rk.	4.40	9.13	5.23		
7.24	2.05	7.00	é.rk.	UJVIDEK	nd.	4.15	8.45	5.00		

Oda			Szabadka—Baja.			Vissza		
V.	SZ.	SZ.	V.	SZ.	SZ.	V.	SZ.	SZ.
6.02	1.47	6.43	nd.	SZABADKA	é.rk.	9.37	12.43	10.28
6.41	2.32	7.18		Csikéria		9.04	12.10	9.52
7.22	2.54	7.50		Bács-Álmás		8.42	11.48	9.23
7.28	3.00	7.56		Álmás		8.27	11.33	9.02
8.01	3.26	8.25		Bikity-Borsod		8.02	11.08	8.34
8.41	4.00	8.59	é.rk.	BAJA	nd.	7.25	10.32	7.43

Oda			Vaskapu—Titel.					Vissza		
SZ.	V.		SZ.	V.		V.	SZ.			
7.25	5.50	nd.	VASKAPU	é.rk.	6.39	4.33				
7.53	6.24		Káty		6.11	4.15				
8.04	6.38		Tisza-Kálmánfalva		5.46	3.54				
8.19	7.00		Kovib-Szt.-án		5.28	3.39				
8.33	7.18		Vilóva-Gárd noveze		5.07	3.25				
8.46	7.34		Lok		4.51	3.13				
9.00	7.50	é.rk.	TITEL	nd.	4.35	3.00				

Oda			Baja—Ujvidek.					Vissza		
V.	V.	SZ.	SZ.	V.	SZ.	V.	SZ.	V.		
4.00		1.15	nd.	BAJA	é.rk.	9.15	6.50			
4.11		1.25		Bajaszállásvár		9.08	6.42			
4.25		1.38		Vaskut		8.53	6.26			
4.51		2.01		Gara		8.32	6.00			
5.09		2.16		Rugyica		8.17	5.35			
5.37		2.39		Sztanisics		8.00	5.12			
5.56		2.56		Gakova		7.36	4.40			
6.15		3.14		Nenadies		7.15	4.16			
6.25		3.23	é.rk.	Zombor (é.rk.)	nd.	7.05	4.05			
2.55	6.51	3.51	nd.	Zomborvásárter	é.rk.	6.30	11.18	7.00		
3.01	6.57	3.57				6.23	11.11	6.52		
3.11	7.07	4.07		Fernbachszállás		6.14	11.02	6.41		
3.20	7.16	4.16		Zsákványé		6.06	11.54	6.32		
3.36	7.30	4.30		O-Sztopár		5.52	10.40	6.15		
4.05	7.49	4.49		Bresztovác		5.37	10.26	5.52		
4.35	8.10	5.12		Hódságh		5.12	10.02	5.23		
5.11	8.35	5.37		Parabuty		4.53	9.45	4.54		
5.25	8.49	5.51		Paraga		4.32	9.25	4.29		
5.46	9.16	6.13	nd.	GAJDOBRA	é.rk.	4.14	9.07	4.03		
6.00	9.30	6.27		Bulkesz		4.00	8.55	3.48		
6.22	9.45	6.44		Petrovác—Glozsán		3.49	8.44	3.34		
6.51	10.10	7.13		Puttakk		3.20	8.16	2.53		
7.14	10.31	7.35	é.rk.	UJVIDEK	nd.	2.55	7.55	2.15		

Oda			Hegyes-Feketehegy—Palánka.					Vissza		
V.	V.	V.	V.	V.	V.	V.	V.	V.		
8.56	7.23	nd.	HEGYES-FEKETEHEGY	é.rk.	7.51	6.28				
9.19	7.46		Telecska		7.29	6.06				
9.44	8.01		Kula		7.17	5.54				
9.56	8.13		Bélapuzsa		7.01	5.33				
10.14	8.27		Torzsa		6.47	5.19				
10.43	8.53		Despot-Szt.-án—Pivnicza		6.32	5.00				
11.05	9.11		Szilbas		6.03	4.28				
9.21	11.26	9.23	nd.	GAJDOBRA	é.rk.	5.51	9.00	4.15		
9.50	11.58	9.55	é.rk.	PALÁNKA	nd.	5.04	8.31	3.26		

Oda			Szeged-Rókus—Szabadka.					Vissza			
szem. V.	szem. V.	szem. V.	szem. V.	szem. V.	vegyes V.	vegyes V.	szem. V.	szem. V.	szem. V.		
3.12	8.10	11.56	4.43	8.43	nd.	SZEGED-ROKUS	é.rk.	7.01	11.09	3.26	
3.32	8.27	12.12	5.00	9.09		Rókus	nd.	6.42	10.44	3.10	
3.46	8.43	12.26	5.14	9.36		HORGOS	nd.	6.25	10.30	2.55	
3.59	8.56	12.38	5.26	9.56		Királyhalom		5.58	10.16	2.39	
4.15	9.11	12.53	5.40	10.17		Palos		5.43	10.05	2.27	
4.27	9.22	1.04	5.51	10.35	é.rk.	SZABADKA	nd.	5.25	9.51	2.12	
										6.37	11.03

Jegyzet. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő órászámai kövér betűvel vannak nyomtatva. A menetrend baloldali számai felülről lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvasandók.

Anmerkung. Die Stunden von Abends 6 Uhr bis Morgens 5 Uhr 59 sind fett gedruckt. Die Zahlen auf der linken Seite sind von oben abwärts, und die auf der rechten Seite von unten aufwärts zu lesen.

159. szám
1900.**Árverési hirdetés.**

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1899. évi V. 1868. számú végzése következtében Dr. Gombos Ignátz ügyvéd által képviselt Neugebauer Sámuel javára id. Würtz György s ifj. Würtz György ellen 512 kor. és jár. erejéig foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 776 koronára becsült butorneműek, 3 ló 1 kocsi és egy Reitz Berkovits-féle szikviz készülék 300 db üveggel álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró V. 1848. 1899. számú végzése folytán 512 kor. tőkekövetelés, ennek 1898. évi június hó 16. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 124 kor. 27 fill. bíróság már megállapított költség erejéig Gyulafalván a városházánál leendő eszközzésére **1900. évi május hó 30. napjának délelőtti 10 órája** határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1900. évi május hó 13. napján.

Styrum Mór,

kir. jbirosági végrehajtó.

506. szám.
1900**Árverési hirdetés.**

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1900. évi V 512. számú végzése következtében Dr. Bruck Ármin és Dr. Guttman Zsigmond ügyvéd által képviselt Reil Pantner Spitzer és Lederer Cezner József javára Stebler Rezső ellen 1000 kor. 200 kor. 51 kor. és járuléai erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1674 kor. 20 fillerre becsült üzletberendezés arany- és ezüstneműek és különféle árukból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró V 512/2 1900. számú végzése folytán 1251 korona tőkekövetelés, ennek lejáratától járó 5% kamatai és eddig összesen 102 kor. 60 fill. bíróság már megállapított költség erejéig Zomborban végrehajtás szenvedett üzletében leendő eszközzésére **1900. évi május hó 23. napjának délelőtti 10 órája** határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1900. évi május hó 12. napján.

Styrum Mór,

kir. jbirosági végrehajtó.

Biztos kereset

kínálkozik jó beszélőképességgel bíró, tisztességes személyeknek, kik állandó lakhelyükön az 1883. évi XXXI. törv.-cz. értelmében sorsjegyeknek, állampapíroknak kérészetfizetésre való eladásával foglalkozni kívánnak.

„MERCUR“
váltóüzleti részvénytársaság
BUDAPEST
Arany J. nos utca 31.

BECS. WIEN.
Kronprinz-szálloda.
Hotel-Kronprinz.

Legszebb helyen fekvő polgári családi szálloda.

Mintaszerű tisztaság, kitűnő anyag. Utczai szobák 2 kor, 40 fillértől kezdve, villamos világítással és szolgálatlaltal együtt. E szállodát leginkább magyarok látogatják, miután a szálloda tulajdonosa szintén magyar a földieknek szívesen áll rendelkezésre:

Szeiler Lipót,

szálloda-tulajdonos.

Novák G.

márvány-, mozaik- és cementárugyári-raktára
S z a b a d k á n .

ELVALLAL:

Beton csatornázást, nedves falak száraztátételét. Gránit terrazzót
Előállítok: szőlkökutakat, fürdőkádak, viztartók és pissoirokat portland cementből.

RAKTÁR MINDENMŰ 1, 2, 3, 4 ÉS 5 SZINŰ
mű cement lapok, mozaik és gránit lapokból, konyhák, folyosók és templombrakolatok részére.

● Keramit és ● Mettlachi-lapok. ● Kőgyak csövek. ●

Portland cement és hidraulikus mész
NAGYBAN ÉS KICSINYBEN
ASZTAL ÉS TEKESZTALLAPOK
FALBURKOLATOK
FEHÉR CARRARA, VALAMINT MÁSFÉLE MÁRVÁNY NEMEBŐL MINDEN SZINBEN
ÉS MÉRTÉKBEN KÉSZÍTTETNEK.

Költségvetések és árjegyzékek ingyen küldetnek meg.
Levéllal való meghívásra szívesen jelenek meg a megbízás átvételére.

Figyelmeztetés ! Bátorodom egyttal a n. é. közönséget arra figyelmeztetni, hogy ifj. Heindlhofer Róbert úr nem a vállalatot, hanem csak a visszamaradt nyers anyagot vette meg.

WALLA JÓZSEF

Mozaik és cement-áru gyára
BUDAPEST,
Rottenbiller-utca 13.

Keramit-lap, Mozaik-lap à la Mettlach, Márvány Mozaik-lap, Cement-lap, Mengerzet-nádszövet, Tűzálló téglák, Portland Cement, Roman Cement, Terracotta-árúk.

Gránit-terazzo, Betonirozások, Medenczék, Csatornázások, Szőlkökutak, Jászolok, Fayence falburkolati lapok, Acsfált-tető és elszigetelő lemezek,

KÖACYAC ÉS CEMENTCSÖVEK